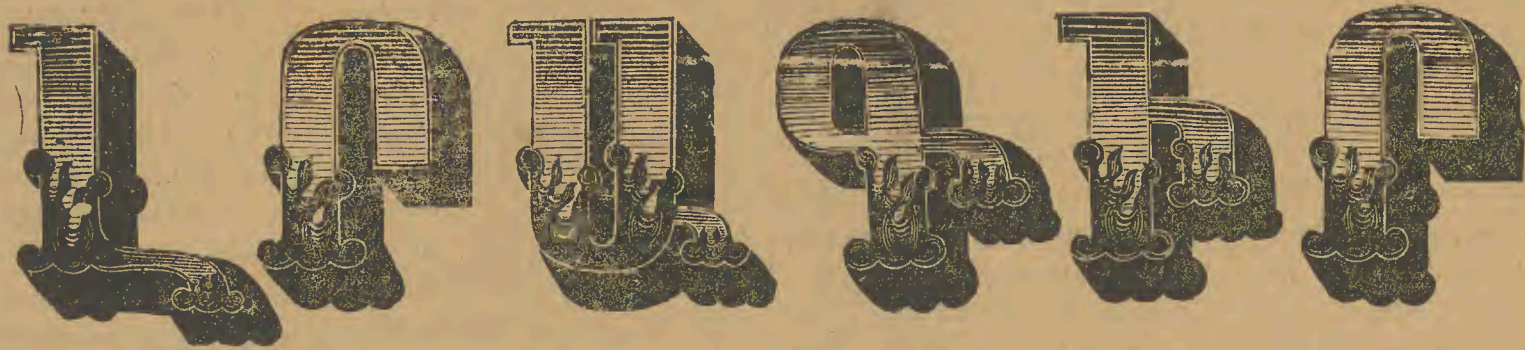

ԱՐԱՅԻՆ

ՏՆՈՐԼՆ ԽՄԲԱԴԻՐ
ԵՒ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

Նիկ. Մ. ԹԻԻԼՊԵՆՏՆԱՆ

ԽՄԲԱԴԻՐԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա Բերքմուկ Բաղար
Խրոի Խանի գէմը Սամսուր փող
Ղոյ թիւ 12

ԹԵՐԹԸ 30 ՓԱՐՍՅ

Լըտըրոյ Զեմըր Բեմը Էթըն-
Եր Խմբ-Եր-Եր-Եր, Էթ Բեմը 60 էր :
Բաժնեւոր-Եր Եր-Եր Զեմը Զեմը Զեմը :

ԱՐԱՅԻՆ

ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԽԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Շար. տես թիւ 380

ՎԻԵՆԱ

Այս քաղաքը Լէմպերկէն
երկաթուղոյ ճանքով 26 ժամ
է, որոյ մէջ տեղը 43 կայարան
(սթասիոն) կայ, ուր կ'հանդի-
պի կարգաւ կառաւարդը : Այս
ճանքուն վրայ խել մը քաղաք-
ներու մէջ կ'գտնուին հայեր,
թէ՛ հողատէր և թէ՛ վաճառա-
կանութեամբ զբաղող, որոնք
հայերէն լատ մ'անգամ չգիտ-
նանք զատ, ամօթ անգամ կը
համարին իրենք իրենց «հայ
ենք» ըսելու :

«Ուղևորութեան միջոցին,
կըսէ տեղեկագրիս հեղինակը,
իմանալով որ Լէմպերկէն 3 ժամ
հեռավորութեամբ անդին գտ-
նուած կայարանի մը տնօրէնը
հայ մէկ, հոն հասնելու պէս
աճապարանք եւ ուրախու-
թեամբ վար ցաթկեցի վազո-
նէն, երթալ հետք տեսակցու-
թիւն մ'ընելու : Առջի բերան
փրալը կերպով զիս ընդունեց,
բայց երբոր հայութեան վրայ
եկաւ բացած խօսքիս կարգը,
զարմանքով նշմարեցի թէ կը
վարանէր իր հայ ըլլալը խոս-
տովանելու, սա չափ մը միայն
ըսաւ թէ՛ :

—Արդարեւ իմ նախնիքս
հայ են եղեր, ես ալ հայ եմ
իրաւ և անոնցմէ սերեալ, բայց
ինչպէս կրնամ ըսել թէ «հայ
եմ», երբ ոչ հայոց վրայ գա-
ղափար մ'ունիմ, և ոչ ալ հա-
յոց վերաբերեալ խօսք մը և
ոչ մէկ լրագրի մէջ կ'կարդաց-
ուի, և ոչ ալ պատիւ բերելու

մէկ դործքերնին կամ գովեստ-
նին լուած է : Եւ յաւելցող
ըսելով «Արեւելեան ազգաց մէջ
մինչև անգամ Գարատաղ, որն
որ 150-000 հոգիէ բաղկայեալ
ժողովուրդ մնէ, բոլոր աշխարհ
գիտէ և կ'ճանչէ զիրենք, և
չատ լրագիրներ ալ իրենց քա-
ջութիւնները կ'գովեն ու աշ-
խարհի կ'հաշակեն : Կըսէք թէ
հայը այսքան միլիոն ժողովուրդ
մնէ աշխարհի վրայ, ո՛ր է ի-
րենց քաջութիւնը, և կամ գո-
վութեան ու համբաւոյ արժանի
մէկ դործքերնին : Կըսէք թէ
հայերն աշխատասէր են, գոր-
ծունեալ, հարուստ, սակաւա-
պետ, ազգասէր, անձնանուէր
և ամեն տեսակ զոհողութեանց
պատրաստ ժողովուրդ մնեն :
Եթէ այդպէս է, ինչու ուրեմն
5-600 տարիէ ի վեր այսպէս իւր
քաղաքական ազատութիւնը կո-
րուած վիճակի մը մէջ կ'ապրի,
և գոնէ Գարատաղի չափ ափ
մը հող չունի այսօր իր ձեռքը,
որ մեք հայերս ալ գոնէ այդ-
քանով մը պարծենալու տեղ
ունենայինք :

«Այն ազգը, ըսաւ խօսա-
կիցս եղող օտարացեալ հայը,
որ չունի քաղաքական ազատ
իշխանութիւն, նա Եւրոպայի
մէջ պատիւ չունի, այլ նուաստ
և ստրուկ ազգ մը կ'ճանչուի,
անոր համար ես ալ իմ շուրջս
գտնուող այս օտար ժողովրդ-
ոց մէջ չեմ համարձակիր ըսե-
լու թէ «հայ եմ» :

—Պատասխանեցի իրեն թէ
մեք, հայերս, Տաճկաստանի և
Թուրքիոյ հպատակութեան մէջ
ուրիշներէն շատ աւելի երջա-
նիկ ենք, թէ ամեն բանի մէջ
կատարեալ ազատութիւն և հա-
ւասար իրաւունք կ'վայելենք,
թէ առ այժմ ասկէ աւելի ու-
րիշ բանի մը փափաքելու պէտք
և կարօտութիւն չունինք ևն...

—Թողութիւն կ'ինդրեմ, ը-

սաւ զիս յանկարծ ընդմիջե-
լով, աշխարհի գիտցած հըշ-
մարտութենէն կը շեղիք կոր
դուք, և կամ իրականութիւնը
ծածկել կ'ջանայք : Չայս ըու-
լով ծոյցէն ծրար մ'օտար լրա-
գիր հանելով առջևս թափեց
որ կարդամ Արեւելեան գործոց
վրայօք գրուած յօդուածներն,
բայց ես լեհերէն կամ գերմա-
ներէն չէի գիտեր որ կարդամ
ու հասկնամ :

«Այս նիւթին վրայօք գեռ
չատ խօսքեր ըրաւ, զոր աստա-
նօր չեմ կրնար ըսել, և մէջեր-
նիս վիճաբանութեան բուն
տաքցած ժամանակն էր որ
կայարանէն մեկնելու նշան տը-
ւող զանգակը հնչուելով, աճա-
պարանք թողուցի զինքը վա-
զելով երթալ վազոնս մտնելու,
հազիւ քառորդի մը չափ տե-
սակցութիւն մը կարենալով ը-
նել կայարանին սոյն ազատասէր
կէս-հայ տնօրէնին հետ, որ
զիս ափ ի բերան թողլով ապ-
շեցոյց, հայոց վրայ այսքան
տարօրինակ և ծայրայեղ գա-
ղափարներու արտայայտու-
թիւններ իրմէն լսելովս :

Տեսակցութիւնիս շատ կարճ
տեւելով, ինչու որ երկաթուղ-
ոյ կառախումբը ընդամենը 20
վայրկեանէն աւելի չէր սպասեր,
կայարանին տնօրէնը հանեց իր
լուսանկար փոքր կենդանագիրն
ինձ նուիրեց իբր յիշատակ որ
զինքը չմոռնամ, ես ալ քովս
պատրաստ լուսանկար մը չու-
նենալով, իմ այցելատոմսս տը-
ուի իրեն ինչան փոխադարձ
բարեկամութեան, և շտապաւ
բաժնուեցանք իրարմէ :

«Տնօրէնին ըրած խօսքերն
այն աստիճան օպաւորութիւն
մ'ըրին վրաս, որ մինչև յաւիտե-
ան չպիտի կարենամ մոռնալ :

«Վերջապէս հասանք Ա-
ւստրիոյ տէրութեան մայրա-
քաղաքը :

Սոյն քաղաքին հայոց վրա-
յօք խօսելէ առաջ, հարկ կը
համարեմք նախ վիճենայի տե-
ղագրութեանը նկատմամբ
համառօտ ծանօթութիւն մը
տալ, հետաքրքրութիւննին յա-
գեցնելու համար անոնց՝ որք
այդ քաղաքը աչքով չտեսնալ-
նուն համար՝ բնական փափաք
մը կ'զգան իմանալու :

Վիեննայի քաղաքը Բրիտ-
տոսի թուականէն 300 տարի
յառաջ պարզ դիւղ մնէր, զոր
այն ատեն Հռովմայեցիք գըտ-
նելով անունը վիեննա-Պոնա կը
դնեն, այսինքն վիեննաբուն
քաղաքը, և Դանուբի եզերքին
վրայ շինուած, ու ռազմագիտա-
կան ալ լաւ և յարմար տեղ մը
ըլլալուն համար՝ իրենց բնա-
կութեանը տեղ կ'ընտրեն : Վեր-
ջը Հռովմայեցոց Ֆալխանոս թա-
գաւորին անուամբ յիշուելով, որ
զայն շատ քիչ նորոգած և բա-
րեկարգած էր, այդ անուան
դործածութենէն՝ Ֆալխանոս
հետզհետէ եղեր է վիանա, քիչ
մ'ալ յետոյ վիեննա, զոր այժմ
Աւստրիացիք վին կ'կոչեն, և
Մաճառք ու Տաճկներն ալ Պէշ
կըսեն :

Ասկէ դրեթէ մէկ դարի
չափ յառաջ, վիեննա այնքան
մեծ մայրաքաղաք մը չէր, իսկ
հիմայ շատ մեծցած է, և բո-
լոր արուարձաններն ալ քաղա-
քին հետ կցուած են, այնպէս
որ բուն իսկ քաղաքը իրեն հետ
միացած արուարձաններուն նա-
յելով՝ փոքր բան մնէ :

Վիեննայի արուարձաններուն
կամ շրջակայ թաղերուն փողոց-
ները 30էն մինչև 140 կանգուն
լայնութիւն ունին, իսկ բուն
քաղաքին փողոցաց լայնութիւն-
նը 10էն մինչև 30 կանգուն է,
և փողոցները «կրանիդ» քարե-
րով սալայատակ շինուած է : Ար-
ուարձաններուն մէջ հետիոտս
երթալու ճանրայներն՝ կառուղի

ճանապարհէն դատ է, որք ատոր
երկու կողմերը շինուած են :
Ամառ ատեն առաւելեմէ մինչեւ
երեկոյ մարդ եթէ քաղաքին
չորս կողմը պարտի՝ բնաւ արե-
գալը չայլեր, ինչու որ փողոց-
ներուն և հրապարակներուն ա-
մենքն ալ ծառուղի և կանանչ-
ներով հովանաւորուած են :
Գիշերը մարդ եթէ բարձր
տեղ մը ելնէ կենայ, կ'կարծէ
թէ արտաքոյ կորդի լուսավա-
ռութեան հանդէս մն է տեսա-
ծը, այնպէս որ մէկը ձեռքը
լրագիր մը բռնելով կրնայ լապ-
տերներուն լուսովը կարգալ ու
ճանքան շարունակել :

Շարունակելի

Ազգային ուսումն. խորհուր-
դը ազգ. Մատենադարանի և
Թանգարանի մը հաստատու-
թեան ձեռնարկութիւնն ընե-
լով, հետեւեալ հրաւիրագիրը
կ'ողջէ բարեսէր ազգայնոց :

Ազգային Մատենադարանի
մի պէտքը անտարակուսելի է
այն ազգայն համար որ իրենց
պատմութիւնն ու գրականու-
թիւնն ունին : Ամիսիկէ ինչ որ
ազգին պատմական կեանքին կը
վերաբերի, հաւաքել՝ ինչ որ
ազգին մտաց ծնունդն է, կամ
օտարէն իւրացուցած երկասի-
րութիւնք են, ազգին ներկայն
ու ապագայն ըծրելէ ասել է,
և ներկայացուցանել ազգայնոց
ի սերտումն, ի խորհրդածումն
և յիմաստասիրութիւն :

Բաց ատոր՝ Ազգային Մա-
տենադարանը՝ իբրեւ գանձարան
ազգային հանճարոյ՝ քաջալե-
րութիւն է հեղինակաց, և խը-
րախոյս բանասիրաց՝ ի նմանու-
ղութիւն : Այսու՝ ազգային մա-
տենագրութիւնը ոչ միայն յարգ-
կ'առնու, այլ և կ'ճոխանայ օր
ըստ օրէ նորանոր մտաւոր ար-
տադրութեամբք, և կ'նպաստէ
մեծապէս ի յառաջագնացութիւն
ազգին : Այն ազգն է յառա-
ջագնաց՝ որոյ մատենագրութիւ-
նը կ'բարգաւաճի, Մատենա-
դարութիւնը ազգի մի անտարա-
կուսելի կենսանշանն է :

Մեր ազգը՝ որ պանծալի
հին Մատենագրութեան հետ
կրնայ պարծիլ թէ արօր բա-
ւակոն բարգաւաճեալ Մատե-
նագրութիւն մի ունի, հարկ է
որ ունենայ և մի ազգային Մա-
տենադարան, որ ամբարէ իւր
նախնի և արդի մտաւոր ճո-
խութիւնը, և այն գանձարանը
բանայ հասարակաց առջև իմշա-
կութիւն մտաց և ի բարգաւա-
ճումն գիտութեանց, վասն զի
«Լոյսը լոյսէն կ'ըզի» կ'ասէ Լա-
մարթին :

Այս անհրաժեշտ պէտքը
Լոյսցանկոյ նպատակաւ կ'ազ-

մուսցաւ Հիմնադիր-Տնօրէն Ժո-
ղով, որ հաւանութեամբ Ազգ.
Ուսումնական Խորհրդոյ կեդր.
վարչութեան հիմնելով մի ազ-
գային Մատենադարան ի Ղա-
լաթիւ, ձեռնարկած է ի բար-
գաւաճումն նորուն հաւաքել
մի ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ
ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԲԱՆԻ, որոյ և կա-
նոնագրութիւնն փութացած է
պատրաստել :

Հիմնադիր-Տնօրէն Ժողով,
ի է յուսով որ ազգայինք պի-
տի բարեհաճին մի այսպիսի
ազգօգուտ ձեռնարկութեան
մասնակցիլ, պատուելով զԱզգ.
Մատենադարանս զայս իւրենց
պատուամեծար անունովն, և
կամ հնագիտական, գրական,
գրական և որ և իցէ նուի-
րատուութեամբ, ի պայծառու-
թիւն սոյն ազգային հաստա-
տութեան և ի մշտնջենաւոր յի-
շատակ իւրեանց լուսամիտ ազ-
գասիրութեան :

Հիմնադիր Ժողով

Ազգ. Մանդրնի. և Թնդրնի.

Ատենապետ

Խորէն արքեպիսկոպոս Նոր Պէյ
Ատենադպիր և վերատեսուչ
Տ. Յովհ. Հիւնքեարպէյէնտեն.

Գանձապետ

Բարսեղ Հալաճեան

Գործադիր

Թ. Արշակ

Ծանօթութիւն. — Ազգային
Մատենադարանը (Ղալաթիոյ
կեդրոնական վարժարանի առա-
ջին յարկը) ամեն օր բաց է
եւրոպական ժամը 10-12, այ-
սինքն երկու ժամ մինչև կէս
օր. վերատեսուչը կ'գտնուի եր-
կուշաբթի, չորեքշաբթի և ուր-
բաթ օրերը :

ՀՆՈՒՍԳՐԱՆՈՒՐԻ

Բարիւր 19 մայիս

Խորհրդարանին յուզմունքը
կ'շարունակէ պաշտօնէից փո-
փոխմանը վրայ : Զախակողմը կը
բողքէ յիշեալ փոփոխութեան
դէմ, զայն Պետական հարուած
մը համարելով : Լրաթերթը
անփութահալութիւն կ'այայտեն հա-
սարակային իրաւանց դէմ տըր-
ուած այս հարուածին հետեւա-
նայը վրայ :

Երեսփոխանաց և Ծերակու-
տի ձախակողմեան անդամներն
բողքեցին Մաք-Մահոն մա-
րաջախտին քաղաքականութեա-
նը և Խորհրդարանաց նիստերը
դադարեցնել ուղեղուն դէմ :

Վիէննա 19 մայիս

Լեհացի թերթերն կը հա-
ւաստեն թէ Ռուսիա ինքն է
Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Տաճ-
կաստանի մէջ համադաւանական
շարժումն պատրաստելով կաղ-
մակերպողը :

Ռուսական թերթ մը կըսէ

թէ Սոխում գալէ, նորէն բըռ-
նուած ռաբակոմութենէ մը բռ-
լորովին հրկիզելով, ռուսական
զօրքերն թողլով դուրս ելեր են :

Պերլին 19 մայիս

Պ. Վերէխով ծանր և սաս-
տիկ կերպիւ դէմ խօսեցաւ
խորհրդարանին մէջ, Ռուսիա
ինքն իրեն վերքնծայած կար-
ծեցեալ մարդասիրութեանը
դէմ, և եղբակցներով բսա-
լթէ. — Համադաւանականութիւնը
քաղաքակրթութեան դէմ մեծ
վտանգ մնէ :

Հռոմ 19 մայիս

Տերթթթ լրաթերթը կաս-
կած եւ անվտանգութիւն կը
յայտնէ, Գաղղիոյ մէջ կատար-
ուած վերջին դէպքերուն նը-
կատմամբ, թէպէտ Գաղղիոյ
կառավարութիւնը ապահովու-
թիւններ տուեր է թէ իտալիոյ
հետ եղած լաւ յարաբերու-
թիւններն պիտի շարունակուի :

(Խմբ. Դիտող. — Յիշեալ թեր-
թը ըսել կուզէ թէ, սոյն տըր-
ուած ապահովութեանց հա-
կառակ, Գաղղիոյ պաշտօնէու-
թեան վերջին փոփոխմամբը,
Գաղղիոյ և իտալիոյ յարաբերու-
թեանց բարեկամական միալը
տարակուսելի է.)

Աթէնք 19 մայիս

Պ. Սիմոսի՝ Կ. Պօլսոյ հելլե-
նական դեսպան անուանումը
հաւանական կերեւի :

Խորհրդարանի որտաքոյ
կարդի դումարման համար ե-
րեսփոխանք հետզհետէ Աթէնք
կ'հանին : Հասարակաց կարծի-
քը սաստկապէս կ'պահանջէ որ
բոլոր քաղաքական կուսակցու-
թիւնք ալ միանան :

Պուրքէշ 19 մայիս

Ռուսաց կայսեր՝ յառաջի-
կայ շաբթուս վերջը՝ Բլոյէշթի
հասնիլը կ'պատուի :

ՋԻՆԻՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐՓՈՒՄՆԵՐ

Բուսուր 7 մայիս. — Սոմէ-
վիթ դիւղը ռուսաց արձակած
ռուսներէն վտարուեցաւ :

Վիսին 8 մայիս. — Մեծ կը-
ռիւններու սկսիլը մօտեցաւ :

Թուրք 6 մայիս. — Չէրքէզ
կամաւորներն Յարքուլի դիմա-
ցը դռնուած վլահաց մէկ կըզ-
դին անցնելով, 3 ժամու չափ
յառաջ քալելէն վերջը, Բոմի-
լոսի Պալքահանէի մօտ մօլտո-
վարք յառաջագահ խմբի մը
պատահեցան, որ 60ի չափ ան-
ձանցմէ կ'բաղկանար, և կռիւ
մ'սկսու որոյ մէջ երկու չէր-
քէզ վերաւորուեցան, իսկ վը-
լահներէն 4 հոգի սպաննուե-
ցան, երկուք վերաւորուեցան
և 6 հոգի ալ դերի թողուցին,
խմբին մնացած մասն ալ իպ-
րայիլ անցնելով փախաւ :

— Վանայ կուսակալէն մայիս

14 թուով քաշուած հեռագիր
մը կ'ձանուցանէ թէ, իմացուե-
լով որ Ռուսք քիչոր դօրա-
խումք մը թողլով Պայագիւտ, ի-
րենք դէպ ի ճատին գացեր
են, Թահիր պէյի հրամանա-
տարութեամբ խումք մը օսմ.
հեծեալ կամաւորներ Պարքէրի-
էն շիտակ Պայագիւտի վրայ կը
քալեն և գրաւելով նորէն յիշ-
եալ քաղաքը, Պայագիւտի Միւս-
թէսարըքին ու քաղաքային
պաշտօնավարները կ'հրաւերեն
որ պաշտօնարանին դռնան
էրդրումէն, որ փախեր ա-
պաստաներ էին Ռուսաց յիշեալ
քաղաքը կոխած ատեն :

ՍՕԻՈՒՄ ԴԱԼԷ ԵՒ

ԿՈՎԿԱՍՈՒ ԱՊՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Լեւոնթ երէկուան թերթով
Սոխում Գալէի առաման ստու-
գուիլը յայտնելէն յետոյ, կը-
սէ թէ զինուորական հեղինա-
թիւն և հմուտութիւն ունեցող
անձանց նայելով, յիշեալ բեր-
դին դրաւումը այնքան մեծ օ-
գուտ մը չկրնար ունենալ պա-
տերադմական դօրծողութեանց
նպակակն ու մ'ընելու համար
զայն, ինչու որ չորս կողմը ան-
տառներով լեցուն ու ճանքայ-
ներն ալ բաղմաթիւ գետակներ
րով, առուակներով ու խրամ
ներով բաժնուած ըլլալուն, հե-
տեակ բանակաց և թնդանօթ-
ներուն անձուգարձին համար
մեծ դժուարութիւն կրնայէ :
Պատերադմական դօրծոց պաշ-
տօնեայն յիշեալ քաղաքը զար-
նելու հրաման տալէն առաջ, ա-
ւելի աղէկ կընէր եթէ անգամ
մը 1854ին եղած մէկ փորձը յի-
շէր, որ ատեն Գրքմի պատե-
րադմին՝ Էօմէր բաշա և անդ-
դիացի Սիմիքնս զօրապետն ալ
Սոխում գալէն գրաւելէն յե-
տոյ, անսան թէ երկրին բնա-
կան դիրքը թոյլ չտար զինու-
րաց դէպ յառաջ ընելիք շար-
ժումը : Հմուտ զինուորականք
կրնին թէ, փոխանակ Սոխում
Գալէն զարնելու, եթէ օսման
դիւր Բօթիլի մօտ՝ Բաթուր-Գա-
լէն և Ապաղայի հիւսիսածայրը
գտնուող Անարայի բերդը զար-
նելու և գրաւելու յաջողէին :
աւելի մեծ արդիւնք մը ձեռք
բերած կըլլային, քան թէ այ-
ժմ Սոխում Գալէն առնելով
նին, որ խիտ անտառներու և
ջրոտ ճանքայներու մէջ առանձ-
նացեալ վայրի տեղ մնէ, զին-
ուորական շարժումներու բոլորո-
վին աննպաստ և անյարմար :
Հետեւաբար պէտք չէ այնքան
չափազանց յոյս մը դնել Սո-
խում-Գալէի առամանը վրայ :
մինչև որ միննոյն ծովերքին վը-
րայ ուրիշ կարեւոր մէկ քանի
տեղեր ալ յարձակմամբ առնուին :

Լեւոն թիւ յայտնած այս կտր-
ծիքը լրացնելու համար, հարկ
կ'համարվիք Կովկասու ապըս-
տամբութեան վրայօք վիճն-
հայի իրենէ թերթին բրած
խորհրդածութիւնն ալ յարել
աստանօր :

«Կովկասի ապստամբութեան
լրոյն վրայ կըսէ՝ հարկաւ տա-
կենքն անդի ծայր պիտի չա-
փազանցեն ու մեծցնեն այս
գէպքը, մինչեւ Ռուսիոյ կող-
մէն ալ թերեւս բնաւ կարեւորու-
թիւն մը չպիտի տրուի ատոր :

Տարակոյս չկայ թէ ապըս-
տամբը չպիտի կարենան բաց
դաշտի վրայ ունէ վճռական տը-
գիւնք մ'ստանալ ռուսաց դէմ,
իսկ իրենց բնական և անմատ-
չելի ամբողջեանց, լեւոններուն
շնորհիւ կրնան երկար առեւ
բաւական մեծ զօրութիւն մը
զբաղեցնել : Յայտ է նաեւ թէ
Կովկասի մէջ անգամ մը կ'ուր
սկսածին պէս՝ այլևս սահմանա-
փակ չմտար, այլ ընդհակառակն
այդ երկրին մէջէն անցնող լե-
րանց չղթային մէկ ձայրէն մին-
չև միւս ձայրը միշտ տարած-
ուած է :

Արդարեւ տաի մեծ վտանգ
մը չհամարուիր Ռուսիոյ հա-
մար, Կովկասի լեւոնքը ոչ այն-
քան բազմաթիւ, ոչ ալ այնքան
հոծ և ամփոփ ժողովուրդ մը
եղած ըլլալով, բայց և այնու-
հանգեւծ Ռուսիա պիտի հար-
կադուրի Կովկասեան գաւառաց
մէջ գումարած բազմաթիւ պա-
հաստի զօրքերն անմիջապէս
ստուարացնելու, որոնք իրա-
նակ Հայաստանի վրայ պատե-
րալմի դաշտը զրկուելու, ա-
պըստամբ լեւոնականաց դէմ
պիտի զրկուին : Կովկասի մէջ
սկսուած այս հուզակհարկան
կռիւը պիտի ստիպէ զՌուսիա՝
արդէն դրօշակի տակ կոչած
զօրքերուն թիւը մեծապէս ա-
ւելցնելու :

Այժմէն անկարելի է գիտ-
նալ թէ Չէրքէզիստանը ուր
հանող խորտոմներն մինչև ո՞ր
աստիճան պիտի կարենան տա-
րածիլ դէպ ի հիւսիս և Արե-
ւելք, մօտակայ տեղեաց իսլամ
ժողովուրդեանը մէջ : Ռուսի և
Ռուսիա պիտի պարտաւորի այդ
ժողովուրդոցը վրայ առաջուանէն
աւելի զինուորական խիստ հըս-
կողութիւն մ'ընել տալ : Եթէ
Ռուսիոյ ձեռքն այժմու պատ-
րաստ գտնուած զօրութիւնն
այնքան ահեղ և բազմաթիւ
եղած չլլար, Կովկասի մէջ ծա-
գած այս խորտոմն անշուշտ ի-
րեն մեծ նեղութիւն ու մտա-
տանջութիւն պիտի պատճա-
ռէր : Իսկ այս կողմերը գտնը-
ւող ռուսական զօրաց բազմու-
թեան ու բանակին կազմակեր-
պութեանը տուած գերազան-

ցութիւնն ու առաւելութիւնը
նկատելով, Կովկասի այս գէպ-
քը, նոյն իսկ եթէ աւելի ալ
մեծնայ ու տարածուի, իրաց
ընթացքին վրայ այնքան զգալի
ազդեցութիւն մը չպիտի կա-
րենայ ունենալ :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Հեռագրատուներ, որն որ
մինչև ցարդ արծաթ մէծիտէն
չատ ուրիշ տեսակ գրամ՝ չէր
ընդունէր, կսկի թղթադրամ
ալ առնուր :

Բանակադաշտը գտնուող զին-
ւորներն ու պաշտօնակալք մեծ
գոհարութիւն ու նեղութիւն
քաշելով հեռագրաւ իրենց ըն-
տանեացը հետ հաղորդակցելու
մասին, ինչու որ իրենք թուղթ
առնելով հեռագրակայանը հե-
մակ մէծիտ կ'պահանջէր զըր-
կուելիք հեռագրին վարձուցը
համար, բանակին այս հաղոր-
դակցութեան միջոցը զիւրացը-
նելու նպատակաւ, Պետ. Խոր-
հուրդը որոշեց որ մինչև ներ-
կայ պատերազմին վախճանը,
զինուորաց և իրենց ընտանեա-
ցը մէջ փոխանակուած հեռա-
գրիւններուն համար ողջ գնով
թղթադրամ առնուի : Այս որո-
շումը վեհ. Սուլթանին կողմա-
նէ ալ վաւերանալով, հեռագ-
րաց վերատեսչութիւնը չըջա-
բերական մը զրկեց բոլոր թուր-
քիոյ հեռագրակայաններն այս
որոշումն իրենց հաղորդելով
բոստայնի վարդապետ համար :

—Եանեայէն կ'գրեն Քու-
րիէի թէ խել մը հելլենացիներ
սահմանագիւնն օսմանեան հո-
ղըն անցեր են : Այս գէպքին
այլևայլ մեկնութիւններ կ'տան,
սակայն ինչ որ ալ լինի՝ այս նոր
հիւրերուն այցելութիւնը՝ իա-
զաղութիւնն ու անդորրութիւ-
նը պահպանելու իմաստիւ չը
կրնար մեկնուիլ :

—Երկաթուղին 10 օրէ ի
վեր մեծաքանակ ցորեն ու մըս-
րացորեն կ'բերէ Բուխարէն,
այնպէս որ Նարիւ-Գաբուլի եւ
Սիրքէճիի կայարանները ցորեն
լեցուն վաճառներն օրերով կը
կենտն որ տէրերնին գայ առ-
նէ զանոնք : Յորենին և ալիւ-
րին գինը՝ 3 շաբաթ առաջուան
գինէն մեծապէս իջած է, եւ
գրեւին ալ 10 ղշ. անցեալ շաբ-
թու ինկաւ, բայց տակաւին
հացը և ղշի ուտելու վրայ է
ժողովուրդը, իրաւունք տալով
իր այն աւանդական համազմա-
նը թէ՛ Պօլսոյ մէջ բան մը սուղ-
նայ նէ՛՝ այլևս ինչեւիք կամ
աժենալիք չկայ :

Սակայն վերջապէս այս բա-
նին մէջ անկանոնութիւն կամ
զեղծում մ'ըլլալու է անպատ-
ճառ, վասն զի խելքի դէմբան

է որ ալիւրին պարկը 310 ղշի
եղած ատեն հացը ինչ գինով
որ կ'ծախուէր, այսօր 0/0ին 20
ինկած ըլլալէն յետոյ ալիւրը,
հացը դարձեալ նոյն գնով ծա-
խելը շարունակէ :

Ասի եթէ արիւշ արգիւնք
մ'ալ չունենայ, գէթ հասարա-
կաց կարծեաց գայթակղու-
թիւն մը պատճառելու կը նը-
պաստէ :

—Կիրակի օր Շիշլիի մօտ
իզգէթ Զիֆթլիի ըսուած տե-
ղը մարդու մը սպաննուած գի-
ակը գտնուեցաւ, որոյ մատներն
ալ գաղանաց կեր էին եղած :

—Պալատ բնակող հայ մը,
ձուլիչ (տէօքմէճի) արհեստիւ,
գործոյն ձախորդ և անյաջող
երթալուն վրայ իր և իր ըն-
տանեացը գտնուած թշուառ
և անհանգուրժելի վիճակէն
յուսահատեալ և վշտացած,
ուրաթ երեկոյ գանակով մը
ինքզինքը կ'զարնէ փորէն, անձ-
նասպանութեան նպատակաւ :
Բարեբաղդաբար թէ դժբաղ-
դաբար, վերքն այնքան մահա-
ցու չըլլալով, իսկոյն Ֆաթիհի
ստիկանութեան յոյն բժիշկը
կ'հասնի, և անմիջական դար-
մանն ըլլալէն յետոյ, մարդը
Ս. Փրկչի հիւանդանոցը կ'ըրկը-
ուի :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Օտմ. Պանքային Ա. անօրէնը
Պ. Յօրսթըր, վաղը Մարտի-
եայի շոգենաւով Լոնտրա կը
մեկնի երթալ Զիւհտի պէյի
հետ նոր կնքուելիք փոխառու-
թեան գործը կարգադրելու :

—Նախարարը որոշեց են
մինչև պատերազմին վախճանը՝
իրենց ամսականին մէկ չորրորդ
մասը՝ ի նպաստ պատերազմա-
կան ծախուց գանձուն թողուլ :

—Սուլթան Մէհմետ չոր-
րորդ տիկինը 500 հատ 100նոց
թուղթ զրկեց է պատերազմ
ծախուց նպաստի յանձնաժողո-
վոյն :

—Երէկ առաւօտ մեծ Ե-
պարգոսը Թարապիա ելնելով
անգղ. դեսպան Պ. Լայարտի
այցելութիւն մը տուաւ :

—Ռստիկանութեան պաշ-
տօնեայ Ահմետ Համաթի բաշա 3
ձի և 2 ձիու փոխարէն ալ 4000
ղշ. պատերազմ. նպաստ տուեր
է :

—Մեծ Եպարգոսը երէկ
ժամը 10ին սպարապետութեան
դուռը գնաց Բէտիֆ բաշայի
հետ տեսնուելու :

—Բուսնուգի և Տրապիզոնի
նորքնտիր կուսակալք, Դայսեր-
լի Ահմետ բաշա և Իպրահիմ
բաշա, երէկ վեհ. Սուլթանին
ներկայանալէն յետոյ իւրաքան-
չիւրն իր պաշտօնագաւառը մեկ-
նեցան :

—Պատիւրէթի Պաթուսի թղ-
թակիցը հետեւեալը կ'հեռագ-
րէ :

Մայիս 8.—Երէկ ռուսաց
բանակին մէջէն ու ետեւէն ան-
սովոր կերպիւ մինչև երեկոյ
թնդանօթի և հրացանի ուժ-
գին կռիւ մը տեղի ունենալով,
զրկած լրտեսներնուս բրած զըն-
նութենէն հասկցուեցաւ. թէ
Չէրքէզիստանի ապստամբու-
թեանը պատճառաւ, ռուսաց
բանակին մէջ գտնուող վրացի
հեծեալ և հետեւակ զօրքերը
ռուսաց հետ կուտելով ետ
գարձեր են բանակէն : Ռուսաց
դէմ ասոնց ալ ուրք ենելը շատ
հաւանական կերիւ : Մեր օ-
ժանդակ զօրքերն ալ երէկ Ար-
տահանի կողմերը խել մը ռուս
սպաննեցին, Շէհբէր շոդենուս
աւարով և կողոպուտով լեցուն :
Սոխումէն դարձաւ հոս հասաւ,
Բօթիլի կողմէն երէկ և այս դի-
չեր մեր նաւատորմին թնդա-
նօթներուն որոտման ձայնը կը
լսուեր : Կ'կարծուի թէ ռուսաց
բանակին մնացած մասն ալ
փախչելէն դատ ուրիշ միջոց մը
չէ մնացած :

—Տփլիսէն Ս. Բէթրապուրի
հետեւեալ պաշտօնական հե-
ռագրիւնքը քաշուած կ'տես-
նեմք :

Մայիս 6.—Լօրիս Մէլիքօֆ
զօրապետը, բազմաթիւ զօրօք
փորձ մ'ըրու կարսի արեւմտե-
եան կողմէն դէպ ի Էրզրումի
ճանքան յառաջ քաշելու : Զօ-
րապետը յաջողեցաւ մինակ
ֆաղդմանը գրաւել. զինութիւն
մ'ընելու համար զրկուած յա-
ռաջապահ գունդը ետ դառ-
նալու ստիպուեցաւ :

Մայիս 8.—Շէրքէմէթիւ
զօրապետին բանակը Կարսի հա-
րաւային և հիւսիսային կողմէն
նոյնպէս փորձ մ'ըրին Էրզրումի
ճանքու արեւմտեան կողմը գը-
րաւելու, բայց ձախորդ դիպ-
ուածով մը՝ տաճկաց դարանք
ինկաւ, որք և վաշտ զօրօք և
քանի մ'ալ թնդանօթաշարով
հարկադրեցին զմեղ նորէն մեր
բանակակեղրոնը դառնալու :

Վերոյգրեալ երկու հեռա-
գրիւններն կ'հաստատեն այն տե-
ղեկութիւններն՝ զոր առջի օր
մասնաւոր թղթակցութենէ մը
առնելով հրատարակած էինք :
Իսկ տաճկական աղբիւրէ ելած
հետեւեալ հեռագրիւրը ռուսաց
նոր մէկ յաջողութիւնը կ'ըմա-
նուցանէ :

—Ռուսք 3 օր յառաջ Ար-
տահանի մօտ գտնուած Էմիր-
Օղլու մարտկոցին դէմ յարձա-
կելով, օսմանցոց ազդու դի-
մադրութեանը հակառակ թըշ-
նամին 30.000 զօրքով եւ բոլոր
զօրութեամբ Արտահանի վրայ
կ'յարձակի, և թէպէտ սոյն
կուսոյն ելքը ծանուցանող պաշ-
տօնական լուր մը չկայ, իսկ կը
հաւատեն թէ ռուսք Արտա-
հանի տիրեր են : Արտահան
Պաթուսի և Կարսի մէջ տեղը
կինայ, ճօրով գետին մէկ
առուակին մօտը :

ԱԶԳ

ՍՈՒՐԵՆԵԱՆ ԵՐԿՍԵՈՒ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՅԵՐԵԿԵԱՅ ԵՒ ԳԻՇԵՐՈՐԻԿ

ուր գաղղիերէնի խօսակցութիւնը

պարտաւորիչ է

վարժարան նախակրթական

ու երկրորդական ուսմանց

Կէտիկ փառայի մեծ փողոցին վարի ծայրը, գեղազործի խանութին վրայ թիւ 118 ընդարձակ և օդաւէտ տունը 8 ամսէ ի վեր վարժարանի վերածուած է մեր տնօրէնութեան ներքեւ. յաճախող մանկըտույն թիւն է իբր յիսուն. 11 պաշտօնեայք կան վարժարանին մէջ, որք ամենայն ճշգրտեամբ և արդիւնաւոր կերպով կ'աշխատարկեն աշակերտներն ու աշակերտուհիները:

Ուրիշ հայ վարժարանաց մէջ ընդհանրապէս դանդաղ ուսման ճիւղն էր, որոց աւանդելու մէջնողը Սուրբանիէ վարժարանին մէջնողին նման է, կուսուցուին նաև բնագիտութիւն, տօմարակալութիւն, պատմ. եւրոպ. նօթա (ձայնական երաժշտ.) և աղջկանց համար ձև ու կար ուսուցանելու մեծ ջանք կը լուրձէր Գաղղիերէնի, թուադիտութեան և երկրաչափութեան բարձրագոյն դասերը գրեթէ բոլորովին գաղղիերէնով կաւանդուին, իսկ միւս դասերն հայերէն. թէ՛ աշակերտք և թէ՛ աշակերտուհիք ճճաշի, զբօսանաց և հանգստեան ասեններ գաղղիերէն խօսելու պարտաւորեալ են. այս բանիս զիրենք վարժի ցնէլու համար վարժարանն մնայուն պաշտօնեայ մ'ունի, ամեն օր ալ խօսակցելու վարժութեան դաս կաւանդուի:

Վարժարանն կընդունուին նաև երեք ու կէս տարեկան մանչ և աղջիկ մանուկներ, որոց դաստիարակութիւնը գործաւորութեան վարժութեան մէջ զործածուած դրօսալի և օգտակար խաղալիքներ կան վարժարանին մէջ: Պատիկ մանկանց ամսական թուականն է 1 արծ. մէտ. եւսմանեայն կանխիկ. լեզու և ուսմանը՝ ուսանողաց ամսաթուականն է 2 արծ. մէտ. եւսմանեայն կանխիկ. անոնք որ ցերեկեայ ճաշը վարժարանէն ընել կուզեն, ամսական 35 արծ. մէճիտ աւելի վըճարելու են:

Գիշերօթիկ աշակերտներն ամեն խնամք ու հանգստութիւն կ'ապրելին մեր ընտանեաց մէջ, իբրև թէ իրենց տունն ըլլային. այսպիսեաց եւսմանը երկու թուական է 8 օսմ. ոսկի կանխիկ. գաւառներէն շրջապէս ա. զայց պէտք է որ մայրաքաղաքիս մէջ իրենց ծնողաց կամ պաշտպանաց ներկայացուցիչն ունենան:

Ծաղիկ շինել սովորել ուղող տիկնայք և աղջկանք ալ կընդունուին վարժարանին մէջ յատուկ սակարկութեամբ: Բիւնայի ուսման յատուկ ջանք կը լուրձէր, դասատուն է բնիկ գաղղ. Օրիորդ Տափիէ, վկայեալ Բարիգու երաժշտական վարժարանէն (քօնսէրլաթուա). բիւնօ դաս տունուր ուղողներն ի թէ վարժարանիս աշակերտներէն են, սկսի վճարեն ամսական 2 1/2 արծ. մէճիտ, իսկ եթէ

գրէն միայն բիւնօ դաս տունելու տիկնայք կամ օրիորդք գրեն 3 արծ. մէտ. եւսմանեայն կանխիկ:

Ուղղը կրնայ այցելել վարժարանին. ընդարձակ տեղեկութեանց համար ևս պէտք է վարժարան գալով տնօրէնութեան հետ տեսակցել:

Տէր և Տնօրէն
77 մարտ Ա. Ա. Սուրենեան

Խառքէօյտէ Բրօթէսթանի թոշակաւորանքն ի թիւալինտէ պուլունան վաղը պիտարսա ստիլըդ օլուպ, վէ իսթէյէնէ իսթէտիդի մըդաւարը վէրիւէպիլէճէլինտէն, զիտտէ մալիւմաթ ալմադ իսթէյէնէր Ղալաթաւա Սինասեան Ամէրիգան մաղաղաբնութա Սինասեան Պետրոս աղայա միւրաճաւթ կըլէմէլէր իրան օլունուր:

Ղալաթիս ԲՆՁ 9 Մայիս
ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏ. ԱՐԺ.

Բաց	09 03
Գոց	09 09
Բարձր գին	09 09
Ցած գին	09 08

Փոխ. 63ի	Ֆր. 47
» 63ի	» 47
» 69ի	» 42
» 73ի	» 42
Գանձառում	14.20
Սօսիթէ Ժէնէրալ	2.24
Սօսիթէ Օթօման	1.20
Պանք տը Գօնաթ.	5.20
Քրէտի Ժէնէրալ	1.50
Թրամվէյ	1.50
Իւմ. Երկաթուղի	25 50
Իւմ. Կարօն	
Գօնա.	
Տոկոս	0/0
Բըբօր	
Հէվալէտիզ	

ԸՆԹԱՅՔ ԴՐԱՄՈՑ

(Օւմ. 100 տւ է հաշու)

Անգղ. ոսկի	109.25
Գաղղ. »	87.26
Բօլ:	89.40
Քարգօն արծաթ	16.—
» թղթադրամ	14.—
Քրըմից	51.10
Հիւզնոց	45.20
մէթալիք	16 50
Ճերմակ մէճիտ	6.—
Պղինձ	177.20
Թղթադրամ գոցուած	180.—

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

ԲԱՆԱԼԻ

ԱՆԳՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԱՐՆ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱՅ

Սխառագործաց

Գ. Պաշտպանութեան

Անգղիերէն լեզուն զիւրառ ուսուցանելու ընթացքով յօրինուած սոյն Բերականութիւնը, որուն իւրաքանչիւր կանոնաց վրայ առանձին առանձին հրահանգներ դրուած են խիստ զիւրառաց օճով, կը ծախուի Չաքմաքճըլար Գալիօրեան խան թիւ

12 Սրամեան տպարանը և Մէրճան գրապահաւ Սրապեան Պաղտասար աղայի խանութը Գին 2 ու կէս ֆր.

ԾՈՎԷՆ ԶԸ ԲՈՆՈՒԵԼՈՒ ԴԵՂ

Բաղադրութեամբ

Լ. ՏԻՆԵԱ ԴԵՂԱԳՈՐԾԻ

Ծովային ճանապարհաց համար անհրաժեշտ եղած սոյն հեղուկը որ ամեն անգամ ծովէ բռնուելուն մէկ խահուէի դըգալ մը սոյն գեղէն առնելով, կրկին չափովը պարզ ջրի մէջ խառնելով խմած ատենը մարդ վերտոխ իւր հանդարտ ու առողջ վիճակը կստանայ, կը դառնուի Լ. Տինեայի գեղարանը, Ղալաթիս Մեծ փողոց, թիւ 108 մէկ շէր 2 ու կէս ֆր. գնով:

ՄԻՆԱՍԻԱՆԻՆ ՄԱՂԱՋԱՆ

ԴՏՆՈՒԱԾ

ՈՒ

ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւի գեղը բոլորովին խոտեղէններէ բաղադրուած ըլլալով թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կ'զործածուի ու բաղմաթիւ ցաւեր ու հիւանդութիւններ չուտով կը բժշկէ, ինչպէս որ վարը յիշուած է:

Ամեն տեսակ Գովի, Ստամբուլի, մէջքի կամ Աղիքներու ցաւեր. ու նաև թանք, Բօլքա և այլ ամառուան հիւանդութիւններ ունեցողները այս գեղէն խմելու են հետեւեալ կերպով Կէս գաւաթ ջուրի մէջ: զիր ապուրի զրդայէն աւելի շաքար, վրան լեցուր անուշի զրդալ մը փանաթ, տղէկ մը խառնէ ու խմէ: Կոկորդի հիւանդութեանց և Ուռեցքի համար գեղը վերոյիշեալ կերպով պատրաստէ ու ժամը կամ երկու ժամ մը հեղ մը մէկ կամ երկու անուշի զրդալ այն բաղադրութիւնէն խմէ: Յօդացաւի բիւմաթիւմ, Ստամբուլի ու տեսակ տեսակ կուրակի ցաւերու համար դուրսէն փանաթ քսելով աղէկ մը շինելու է: Ակուսի ցաւի համար քիչ մը բամպակ փանաթի մէջ թաթիլելով ցաւած սկզբային վրայ դնելու է:

Ամեն ատեն երբոր ցաւի մը համար դուրսէն փանաթ քսել հարկ ըլլայ, եթէ քիչ մ'ալ խմուի աւելի շուտ բժշկութիւն կը ըլլայ:

Մարմնոյն այրուած կամ ճըմ. լուած տեղերը բժշկելու համար վըտանդը պատահածին պէս փանաթէն լաւ աղէկ մը լեցունելու է: Դաւնակով ևւ. կտրուած վէրքերը բժշկելու համար արիւնը չի սրբած շուտով մը վէրքը կապելու և կապին վրայէն փանաթ լեցունելու է մինչև որ լաւ մը թրջի: Փանաթէն նաև արհաւ շրջանը կարողացնէ ու բոլոր բնութիւնը կը զօրացնէ:

Այս գեղին օգտակարութեամբ վրայ երկարօրէն գրել աւելորդ կը

համարենք. գործածողները Դայն միշտ կը գովին, ուղղը կրնայ անձամբ փորձել. գինն աժան է: Կէս խօսի Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկ կեան վաճառատունը որ Ղալաթիս Կ. Պօլս:

ԹԱՏՐՈՆ

ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԱՆԿԱՆՑ

ՊԱՏՆԵՐԱԶԱՐԻ

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Այս ընտիր գործը որոյ օգտակարութիւնն ու կարեւորութիւնը ամեն ընթերցասէր նա մանաւանդ տղայոց դաստիարակութիւն փափաքող աղագայնոց յայտնի է, 1876 տարւոյ Յուն վար 1 էն սկսեալ 15 օրն անգամ մը իբր հանդէս հրատարակուած է մինչև 1876 Գիկտ. վերջ, մաքուր թըղթով և աղին տպագրութեամբ:

Այժմ դործին ամբողջ տարեկանը (24 թիւ) քառաձայ մեծադիր 108 պատկերներով մասնաւոր խնամօք և վայելուչ կերպով քառթօնէ կազմուած կը գտնուի միայն Փարիզու և Մէրճան չարը Պաղտասար Աղայի գրատունները ի դին մէկուկէս մէճիտից:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԽՐԱՏՔ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆ ԸՆՏԱՆԵԱՆ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Մէյնան Ծաղիկի նշանաւոր այս գործն, որ զլիաւոր երեք էական հանգամանքներու, ամուսնութեան, որդեաց և ընտանեաց վրայ հիմնուած է հեղինակը, սյուպիս խորտական հեղինակութիւն մը խիստ արժան դատած է մեր աղգայնոց ալ օգտաւ շար ընկու նպատակու թարգմանութեամբ ի լոյս ընծայել Սրմաշու Ս. Ղ. Լոնգեանց գիշերօթիկայ վարժարանի աշակերտներէն արդոյ Գալիօրեան, և վստահօր հրամանաւ անդ տպագրեալ, վաճառի ի Պօլս Ե. Գալաթեան գրատունը:

Գին 1 ֆր. կամ 9 ղրշ:

Փողոց Չաքմաքճըլար թիւ 20

ՄԷԼԱՆՕԺԷՆ

ԴԵՂԱԶՈՒՐ

ՃԵՐՄԱԿ ՄԱԶԵՐ ՆԵՐԿԵՆՈՒ

Այս գեղը, որ մէկ վայրէկերի մէջ և ամեն գոյնով կը ներկէ ճերմա մազերն ու մարմններն, առանց փնտաւելու մարթին և առանց անախորժ ունէ հոտ մ'ունենալու փորձը ուսած յատկութիւն մ'ունենալով կը դառնուի Տէլլա Սուտայի Չօպանեանի և Բիւլիւքեանի գեղարանները: